

POSUDEK Oponenta PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Přínos dramatické výchovy pro začlenění dětí s odlišným mateřským jazykem a jiným sociokulturním znevýhodněním do kolektivu v mateřské škole
Autor/ka práce:	Anna WALOSCHKOVÁ
Studijní program:	Dramatická výchova
Typ studijního programu:	navazující magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění: Cíl magisterské práce, který si Anna Waloschková stanovila – prokázat, jak může dramatická výchova pomoci v začleňování dětí s odlišným jazykem do kolektivu v mateřské škole, – byl naplněn především navrženým programem představeným v praktické části diplomové práce, ale také důkladným studiem dokumentů a relevantní odborné literatury a jejich analýzou a zpracováním poznatků, které ze studia vyplynuly.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce): Aktuálnost tématu zvolené diplomové práce je mimo jakoukoli pochybnost. Jak uvádí diplomantka: „Počty dětí s odlišným mateřským jazykem, které se vzdělávají v českých mateřských školách, se každoročně zvyšuje, po migrační vlně v důsledku války na Ukrajině se počet těchto dětí takřka zdvojnásobil.“ Metodologie výzkumu je představena v 6. kapitole. Autorka správně uvádí, že její výzkum má kvalitativní charakter a že jde o výzkum učitelský.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi: Bakalářských nebo magisterských prací o dramatické výchově v předškolním vzdělávání vzniklo už několik. Ale téma, kterému se věnuje Anna Waloschková, je zpracováno v takové šíři a důkladnosti poprvé.

Logická stavba a členění práce: Práce je přehledně a logicky rozčleněná. V úvodních kapitolách se autorka zabývá obecně problematikou inkluze (a připomíná i to, že migrace výrazně proměnila českou společnost v posledních třiceti letech), a tím, s jakými výzvami se u nás imigranti potýkají včetně problémů, které z toho vyplývají pro inkluzivní vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. Na místě je i podkapitola o legislativním rámci inkluzivního vzdělávání. Důležitá je podkapitola 2.3., v níž diplomantka upozorňuje na citlivý problém socioekonomického vyloučení a jeho vliv na vývoj jazyka a na význam zvládnutí jazyka pro integraci jedince do školy i společnosti. 2. kapitolou si tak diplomantka vytváří dobrý odrazový můstek pro další části své práce. Nejde tedy o žádné formální uvedení do tématu, ale o důležité ukotvení problematiky, které se autorka věnuje, a o její zasazení do konkrétního kontextu.

Na 3. kapitole (Společné vzdělávání dětí v mateřské škole) jsou vidět diplomantčiny zkušenosti s touto věkovou skupinou a prací v tomto typu zařízení. Tady už autorka odpovídajícím způsobem propojuje problematiku osobnostně orientovaného přístupu učitele, specifika adaptace dětí, tvorbu vzdělávacího programu, metody výchovného působení a možnosti podpory jazykového rozvoje dětí odlišným mateřským jazykem s tím, co může nabídnout dramatická výchova.

Kapitola Dramatická výchova v mateřské škole postihuje specifika tohoto oboru v předškolním zařízení a opět prokazuje diplomantčinu znalost důležité odborné literatury a současně zkušenosti učitelky v mateřské škole, která ví velmi dobře, proč pokládá dramatickou výchovu za důležitou pro děti předškolního věku. Důležitou pasáží je podkapitola Interkulturní vzdělávání a dramatická výchova, v níž diplomantka uvádí některé argumenty pro to, v čem může dramatická výchova přispět této oblasti; nezůstává však jen v obecné rovině, ale připojuje i některé konkrétní návrhy.

Následující kapitola o knize Daisy Mrázkové *Co by se stalo, kdyby* působí na první pohled na tomto místě trochu zvláště, protože je věnována výhradně jediné knize. Ale její funkci jako čtenář rozumím – je to další konkrétní příklad, navazující na předchozí kapitolu, a současně jakýsi kompoziční „předěl“ mezi „teoretickými“ a praktickými kapitolami magisterské práce. Tvoří i jakési předznamenání lekcí, které jsou zčásti založené, stejně jako kniha Daisy Mrázkové, na principu „co by se stalo, kdyby...“

Metodologie výzkumu, uplatněná v praktické části diplomové práce, je srozumitelně představena v 6. kapitole.

Za velmi cennou pokládám 7. kapitolu (Vhodné postupy pro efektivní začlenění dětí do kolektivu v mateřské škole), která je opřena především o bohatou odbornou literaturu.

Navržené programy obsahují lekce zaměřené na adaptační období dítěte a poté lekce zaměřené na jazykový a řečový rozvoj. Cíle celého programu jsou formulovány srozumitelně a dobře postihují jeho smysl. Na místě je také zkoumání vztahu mezi navrženým programem a RVP PV.

Vlastní lekce jsou vytvořeny s pochopením pro možnosti předškolních dětí a pro skupiny, v nichž jsou integrovány děti s odlišným mateřským jazykem nebo děti s jiným sociokulturním znevýhodněním. Obsahují všechny náležitosti včetně realisticky formulovaných cílů (a to i specifických cílů pro děti s odlišným mateřským jazykem). Aktivita, které Anna Waloschková volí, jsou adekvátní této věkové skupině a jsou výrazně zaměřeny – jak to odpovídá cílům diplomantky – na socializaci dětí, na jejich osobnostní rozvoj a samozřejmě na jazykový a řečový rozvoj. Jsou popsány přehledně a srozumitelně.

Diplomovou práci uzavírá Anna Waloschková shrnutím svých poznatků ve vztahu k výzkumným otázkám, které si zformulovala v úvodu.

(Pokud se jí lekce podařilo realizovat, byla by na tomto místě také kapitola, v níž by diplomantka reflektovala, jak navržené lekce proběhly, co se v nich osvědčilo, co naopak bylo potřeba pozměnit.)

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu: Text Anny Waloschkové odpovídá po všech stránkách požadavkům kladeným na diplomovou práci.

Práce s informačními zdroji: Ve výzkumné části práce bylo využito analýzy dostupných odborných a metodických zdrojů. Je zjevné, že se autorka v relevantní odborné literatuře dobře orientuje. Navíc se důkladně seznámila také s dokumenty (právními, metodickými atd.), které se týkají inkluze nebo pro ni vytvářejí rámec.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň: Text diplomové práce je napsán kultivovaným jazykem, obsahuje minimum překlepů. Diplomantka prokazuje, že se orientuje v problematice, která souvisí s tématem, které si zvolila, a odborný styl ani terminologie ji nedělají žádné potíže.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele: Magisterskou práci Anny Waloschkové pokládám za přínosnou a inspirativní. Navíc jde o práci imponující svou důkladností a poctivým zpracováním.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- Pokud jste některé z lekcí realizovala, uveďte, co se v nich osvědčilo, s jakými problémy jste se v nich setkala, co jste v nich musela zcela změnit a proč.

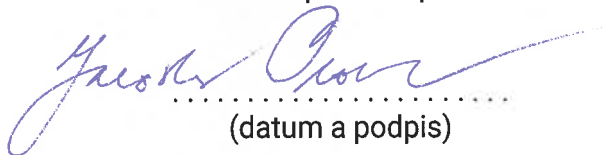
- Jaké máte zkušenosti s metodou učitel v roli s dětmi, které nemají češtinu jako mateřský jazyk a dosud ji ještě nezvládly?

Doporučení práce k obhajobě: Magisterskou práci Anny Waloschkové doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: B-A

Datum vypracování posudku: 10. května 2023

Jméno oponenta práce

.....
(datum a podpis)